

7. 3. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odbornost a důvěryhodnost pracovníků poskytovatele spotřebitelského úvěru

Dne 1. prosince 2016 vstoupil v účinnost nový zákon č. [257/2016](#) Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „Zákon“). Již bylo mnoho řečeno o skutečnosti, že nebankovní poskytovatelé spotřebitelského úvěru nebudou nadále moci poskytovat spotřebitelské úvěry pouze na základě živnostenského oprávnění, ale napříště tak budou moci činit pouze na základě oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, které bude udělovat Česká národní banka (dále jen „ČNB“). Proto se v tomto článku budeme věnovat poněkud odlišné stránce nového Zákona, a to personálním požadavkům, které Zákon klade na podnikatele, kteří jsou poskytovateli spotřebitelských úvěrů (dále jen „poskytovatel“).

Poskytovatel musí dle § 8 odst. 2 Zákona napříště zabezpečit, že všichni jeho pracovníci, vázaní zástupci a jejich pracovníci, případně zprostředkovatelé vázaného spotřebitelského úvěru a jejich pracovníci (dále jen „**pracovníci**“) splňují dvojí požadavky, a to jednak požadavky na odbornou způsobilost, jednak požadavky na důvěryhodnost. Pokud by poskytovatel uvedené nezabezpečil, dopustil by se tím správního deliktu dle Zákona. Tato povinnost je stanovena jednotně pro všechny poskytovatele, tedy rovněž pro tzv. nebankovní poskytovatele spotřebitelského úvěru.

Požadavek na odbornou způsobilost pracovníků

Odbornou způsobilost upravuje § 60 Zákona a podřazuje pod ni způsobilost dvojí povahy - jednak všeobecné znalosti, jednak odborné znalosti a dovednosti nezbytné pro poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru. Všeobecné znalosti se dle odst. 2 téhož ustanovení Zákona prokazují vysvědčením o maturitní zkoušce, případně dokladem o dosažení vyššího vzdělání. K osvědčení odborných znalostí a dovedností bude potřeba získat zvláštní osvědčení o úspěšném vykonání odborné zkoušky, kterou může pořádat pouze osoba, která k tomuto účelu obdržela akreditaci od ČNB.

Na základě přechodného ustanovení § 176 Zákona bude možné po dobu 24 měsíců ode dne účinnosti Zákona odborné znalosti a dovednosti prokazovat čestným prohlášením poskytovatele. Všeobecné znalosti jsou si pracovníci, kteří příslušným dokladem v době nabytí účinnosti Zákona nedisponují, povinni doplnit a příslušný doklad získat nejpozději do 42 měsíců ode dne účinnosti Zákona. Výjimka je stanovena pro pracovníky, kteří nepřetržitě alespoň 3 roky před účinností Zákona poskytovali nebo zprostředkovali spotřebitelské úvěry nebo se na těchto činnostech přímo podíleli jako pracovníci poskytovatele.

Požadavek na důvěryhodnost pracovníků

Důvěryhodnost je upravena v § 72 a § 73 Zákona, přičemž Zákon rozlišuje důvěryhodnost osob fyzických a důvěryhodnost osob právnických. Důvěryhodnost fyzických osob (tedy právě pracovníků) je vymezena jednak pozitivně zakotvením „generální klauzule“, jednak negativně výčtem případů, ve kterých fyzická osoba důvěryhodnou není. Ustanovení § 72 odst. 1 Zákona stanoví, že za důvěryhodnou se považuje osoba plně svéprávná, jejíž dosavadní činnost dává předpoklad řádného provozování činnosti podle Zákona.

Podle § 72 odst. 2 Zákona pak důvěryhodnou není fyzická osoba:

- která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin proti majetku, pro trestný čin hospodářský nebo pro jiný trestný čin spáchaný úmyslně,
- ohledně jejíhož majetku bylo v posledních 5 letech před rozhodným dnem, nebo kdykoliv poté vydáno rozhodnutí o úpadku,
- která byla v posledních 5 letech před rozhodným dnem, nebo kdykoliv poté členem statutárního nebo dozorčího orgánu nebo správní rady nebo jiného obdobného orgánu právnické osoby,

(i.) ohledně jejíhož majetku bylo vydáno rozhodnutí o úpadku,

(ii.) na jejíž majetek byl prohlášen konkurs,

(iii.) byl-li insolvenční návrh na majetek takové právnické osoby zamítnut proto, že majetek této právnické osoby nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo

(iv.) byl-li konkurs na její majetek zrušen proto, že majetek právnické osoby je zcela nepostačující, nebo

- které bylo v posledních 5 letech před rozhodným dnem odňato oprávnění k činnosti pro porušení podmínek stanovených Zákonem.

Ustanovení § 72 odst. 3 Zákona pak zná určité výjimky z uvedeného v případě, že insolvenční soud zrušil konkurs jinak než usnesením o zrušení konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo jinak než proto, že majetek fyzické osoby nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení, dále pokud jde o fyzickou osobu, která byla zvolena do funkce člena statutárního, dozorčího či obdobného orgánu právnické osoby již za úpadku této právnické osoby, anebo se tato osoba v soudním řízení domohla určení, že vykonávala svou funkci s péčí řádného hospodáře.

Nabízí se otázka, zda naplnění některé z „diskvalifikačních“ podmínek uvedených v § 72 odst. 2 Zákona implikuje automatické popření „generální klauzule“, nebo zda se jedná o dvě na sobě nezávislé okolnosti, které musí být pro učinění závěru o nedůvěryhodnosti splněny zároveň. Z konstrukce ustanovení se domníváme, že je-li naplněna některá z „diskvalifikačních“ podmínek dle § 72 odst. 2 Zákona (a není pardonována na základě § 72 odst. 3 Zákona), není třeba vůbec zkoumat naplnění podmínek „generální klauzule“ dle § 72 odst. 1 Zákona. V takovém případě bude příslušná osoba nedůvěryhodnou.

Dále je možné položit si otázku, zda také jiné osoby, nespádající pod žádnou z „diskvalifikačních“ podmínek dle § 72 odst. 2 Zákona, mohou být považovány za nedůvěryhodné toliko pro nesplnění „generální klauzule“ dle odst. 1. Domníváme se, že tomu tak může být. Naplnění některé z „diskvalifikačních“ podmínek by tak implikovalo nedůvěryhodnost. Opačný princip by však neplatil (nenaplnění „diskvalifikačních“ podmínek by tak důvěryhodnost ještě nutně neimplikovalo).

Ve výčtu § 72 odst. 2 Zákona např. nefiguruje fyzická osoba, ohledně jejíhož majetku bylo zahájeno exekuční řízení nebo bylo exekuční řízení dokonce zastaveno proto, že výtěžek, kterého může být

exekucí dosaženo, by nepostačil ani ke krytí nákladů exekuce. Lze se domnívat, že záměrem zákonodárce bylo, aby spotřebiteli spotřebitelský úvěr nabízela osoba, která neprokázala, že je dostatečně spolehlivá co se nakládání se svým či cizím jměním týče. Takovou osobou by v závislosti na konkrétních okolnostech mohl být také ten, ohledně jehož majetku se vede exekuční řízení.

Pro účely časové působnosti ustanovení o důvěryhodnosti Zákon vymezuje tzv. rozhodný den, kterým se dle § 74 Zákona rozumí den podání žádosti nebo oznámení podle Zákona a v případě pracovníka nebo člena dozorčího nebo jiného obdobného orgánu den zahájení jeho činnosti nebo vzniku funkce (ledaže zahájil činnost přede dnem nabytí účinnosti Zákona, pak je v souladu s § 177 Zákona rozhodným dnem den účinnosti Zákona).

Související aspekty

Jak jsme již uvedli výše, provozuje-li poskytovatel činnost dle Zákona prostřednictvím pracovníků, kteří nesplňují podmínky odborné způsobilosti a důvěryhodnosti, dopouští se tím správního deliktu, a to dle § 154 odst. 1 písm. b) Zákona. V souladu s odst. 3 písm. b) téhož ustanovení pak může ČNB jakožto orgán dohledu takovému poskytovateli uložit pokutu až do výše 10 000 000 Kč.

Poskytovatelům tak lze doporučit, aby do budoucna přijímali pracovníky, kteří takové podmínky splňují. V případě současných pracovníků je potřeba, aby si tito příslušnou odbornost dle podmínek Zákona doplnili. Naopak v případě, že nesplňují podmínky důvěryhodnosti, se nejedná o skutečnost, kterou pracovník může napravit či odstranit. Poskytovatel proto nemůže jejich prostřednictvím spotřebitelům úvěry nabízet. Domníváme se, že pro případ, že je takový pracovník zaměstnancem poskytovatele, může být naplněn výpovědní důvod dle § 52 písm. f) zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce (dále jen „**zákoník práce**“), dle kterého může zaměstnavatel (po splnění dalších podmínek) dát zaměstnanci výpověď, nesplňuje-li zaměstnanec předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce nebo nesplňuje-li bez zavinění zaměstnavatele požadavky pro řádný výkon této práce. Shodné dle našeho názoru bude platit pro případ, že si pracovník – zaměstnanec poskytovatele, včas nedoplní příslušnou odbornost.

Takový důvod bude dle našeho názoru naplněn v případě, že zaměstnanec, který nesplňuje podmínky odbornosti nebo důvěryhodnosti, má sjednan jako druh práce právě poskytování či sjednávání spotřebitelského úvěru. Spornější může být situace u zaměstnance, u něhož taková činnost tvoří spíše okrajovou náplň jeho práce.

Pro doplnění uvádíme, že dá-li poskytovatel svému pracovníkovi výpověď z důvodu dle § 52 písm. f) zákoníku práce, může pracovníka do skončení výpovědní doby převést na jinou práci dle § 41 odst. 2 písm. a) zákoníku práce.

Mgr. Barbora Vrbíková,
advokátní koncipientka

Mgr. Lukáš Dušek,
advokát

[BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář](#)

Rubešova 162/8

120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 247 215

e-mail: info@akbrodec.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektriny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)